

PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA

**Praktyczny poradnik
dla start-upowca**

Maciej Stawowy, Marta Wróblewska

PIKTOGRAMY

wskazują ważne elementy
książki i ułatwiają
ich odnalezienie

Ważne

Przykłady

Podstawa prawna
Kontekst prawny

Pytania
Zadania

Rozwiązania
Odpowiedzi

Stanowisko stron
Pogląd

Orzecznictwo

Literatura

Historia

Nowe przepisy

PROSTA SPÓŁKA AKCYJNA

**Praktyczny poradnik
dla start-upowca**

Maciej Stawowy, Marta Wróblewska

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2021

Stan prawny na 1 kwietnia 2021 r.,
z uwzględnieniem zmian wchodzących w życie 1 lipca 2021 r.

Recenzent
dr hab. Filip Grzegorzczak, prof. UEK

Wydawca
Dagna Kordyasz

Redaktor prowadzący
Livia Śpiewak

Opracowanie redakcyjne
Violet Design Wioletta Kowalska

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8223-649-1

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13
1. Cele <i>Poradnika</i>	14
2. Statystyka i tendencje	14
3. Istotne cechy wyróżniające prostą spółkę akcyjną	20
4. Umowy, które warto podpisać przed zawiązaniem prostej spółki akcyjnej	27
4.1. Umowa założycielska (<i>founders agreement</i>)	28
4.2. Umowa inwestycyjna	29
4.3. Umowa o zachowaniu poufności (<i>NDA – non-disclosure agreement</i>)	30
Rozdział I	
Założenie i rejestracja PSA	33
1. Utworzenie prostej spółki akcyjnej – zasady	33
2. Powstanie prostej spółki akcyjnej – etapy	36
3. Umowa prostej spółki akcyjnej	36
3.1. Wymogi formalne umowy PSA	36
3.1.1. Firma i siedziba spółki	37
3.1.2. Przedmiot działalności spółki	40
3.1.3. Wskazanie liczby, serii i numerów akcji, związanych z nimi uprzywilejowań, akcjonariuszy obejmujących poszczególne akcje oraz ceny emisyjnej akcji	41
3.1.4. Określenie wkładów niepieniężnych	42
3.1.5. Określenie organów spółki	43
3.1.6. Czas trwania spółki	44

3.1.7. Terminy wniesienia wkładów albo upoważnienie do ich określenia w uchwale akcjonariuszy	45
3.2. Forma umowy PSA	46
4. Prosta spółka akcyjna w organizacji	50
4.1. Pojęcie PSA w organizacji	50
4.2. Reprezentacja prostej spółki akcyjnej w organizacji	52
4.3. Odpowiedzialność osób działających w imieniu spółki w organizacji	53
4.4. Zmiany w umowie spółki w organizacji	54
5. Procedura rejestracji prostej spółki akcyjnej	56
5.1. Sposób rejestracji	56
5.2. Zgłoszenie PSA do rejestru	57
5.3. Zawarcie umowy spółki w formie aktu notarialnego a wniosek przez Internet	59

Rozdział II

Akcje i akcjonariusze	61
1. Pojęcie i istota akcji	61
2. Rodzaje akcji	66
3. Rodzaje wkładów w prostej spółce akcyjnej	67
4. Udział w zysku, dywidenda	71
4.1. Udział w zysku	71
4.2. Uprawnienie do dywidendy	75
4.3. Zaliczka na poczet dywidendy	76
4.4. Zwrot zaliczki na poczet dywidendy	78
4.5. Wyrównanie dywidendy z akcji uprzywilejowanych z zysku w następnych latach	79
5. Zabezpieczenie kapitału akcyjnego przez zasilenie zyskami	80
6. Możliwość przekazania środków przeznaczonych do podziału między akcjonariuszy na kapitał akcyjny	81
7. Świadczenia spełniane przez spółkę na rzecz akcjonariuszy	82
8. Obowiązek zwrotu wypłaty dokonanej wbrew przepisom lub niezgodnie z umową spółki	83
9. Podstawowe uprawnienia akcjonariuszy	85
9.1. Prawo głosu	85
9.2. Wyłączenie prawa głosu. Akcje nieme	87
9.3. Zastaw i użytkowanie akcji a prawo głosu	88

9.4. Indywidualne prawo kontroli	89
10. Rodzaje uprzywilejowań	91
11. Akcje założycielskie	93
12. Uprawnienia indywidualne akcjonariuszy	95
13. Forma akcji i rejestracja akcji w rejestrze akcjonariuszy	96
14. Charakter prawny akcji	102
15. Rozporządzanie akcjami	103
15.1. Forma zbycia lub obciążenia akcji	103
15.2. Ograniczenia rozporządzania akcjami	103
15.3. Konsekwencje zbycia akcji bez zgody wymaganej umową spółki	105
15.4. Inne ograniczenia zbywalności akcji	106
15.5. Prawo pierwszeństwa pochodnego nabycia akcji	107
16. Umorzenie akcji	108
17. Akcje własne	111
18. Wyłączenie akcjonariusza z prostej spółki akcyjnej	112
19. Ustąpienie akcjonariusza prostej spółki akcyjnej	114
20. Unieważnienie akcji	115

Rozdział III

Organy prostej spółki akcyjnej	117
1. Organy w prostej spółce akcyjnej	118
2. Swoboda wyboru struktury organizacyjnej spółki	122
3. Przepisy wspólne	124
3.1. Ograniczenia członków organów zarządczych wobec spółki	125
3.2. Podstawowe obowiązki członków organów	126
3.3. Mandat i kadencja członka organu	129
3.4. Organizacja prac organu	135
3.5. Reprezentacja spółki w umowie z firmą audytorską – art. 300 ⁶⁰ k.s.h.	140
3.6. Pisma i zamówienia handlowe spółki – art. 300 ⁶¹ k.s.h.	141
4. Zarząd – organ zarządczy w modelu dualistycznym	142
4.1. Istota zarządu, powołanie i odwołanie członków zarządu	142
4.2. Kompetencje i organizacja prac zarządu	144
4.3. Prokura	147

4.4. Umowa między spółką a członkiem zarządu; spór spółki z członkiem zarządu	148
5. Rada nadzorcza – organ nadzorczy w modelu dualistycznym	149
5.1. Istota i skład rady nadzorczej – art. 300 ⁶⁸ , 300 ⁷⁰ k.s.h.	149
5.2. Kompetencje rady nadzorczej	151
5.3. Zakaz łączenia stanowisk w radzie nadzorczej	153
6. Rada dyrektorów – organ zarządczy i nadzorczy w modelu monistycznym	154
6.1. Istota rady dyrektorów, powołanie i odwołanie dyrektora	154
6.2. Kompetencje i organizacja prac rady dyrektorów	156
6.2.1. Prowadzenie spraw spółki	156
6.2.2. Reprezentacja spółki	158
6.2.3. Prokura	161
6.2.4. Nadzór nad prowadzeniem spraw spółki	161
6.3. Umowa między spółką a dyrektorem, spór spółki z dyrektorem	162
7. Walne zgromadzenie	164
7.1. Uchwały akcjonariuszy	164
7.2. Walne zgromadzenie	168
7.2.1. Zawiadomienie o walnym zgromadzeniu	171
7.2.2. Porządek obrad	172
7.2.3. Uczestnictwo w walnym zgromadzeniu	173
7.2.4. Ważność zgromadzenia	176
7.2.5. Protokół	176
7.3. Ważne regulacje w praktyce	177
7.3.1. Zmiana umowy spółki	177
7.3.2. Emisja akcji	178

Rozdział IV

Odpowiedzialność	181
1. Pojęcie i rodzaje odpowiedzialności	181
2. Katalog sytuacji umożliwiających pociągnięcie do odpowiedzialności cywilnoprawnej	183
2.1. Odpowiedzialność członków zarządu albo rady dyrektorów za podanie fałszywych danych (art. 300 ¹²³ k.s.h.)	183
2.2. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną spółce przy jej tworzeniu (art. 300 ¹²⁴ k.s.h.)	184

2.3. Odpowiedzialność członków organów za szkodę powstałą w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków (art. 300 ¹²⁵ –300 ¹²⁶ k.s.h.)	184
2.4. Odpowiedzialność członków zarządu albo rady dyrektorów za zobowiązania spółki – odpowiednio do likwidatorów (art. 300 ¹³² k.s.h.)	186
3. Wytoczenie powództwa i przedawnienie	187
4. Odpowiedzialność karnoprawna	188

Rozdział V

Rozwiązanie i likwidacja PSA	189
---	------------

1. Pojęcie i procedura likwidacji	189
2. Przejęcie całego majątku spółki przez akcjonariusza	195

Suplement	199
------------------------	------------

Bibliografia	207
---------------------------	------------

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

k.c.	– ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
k.s.h.	– ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526 ze zm.)
p.u.	– ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 1228 ze zm.)
u.b.r.	– ustawa z 11.05.2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1415 ze zm.)
u.k.r.s.	– ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 112)
u.rach.	– ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.)

Czasopisma

MoPH	– Monitor Prawa Handlowego
NPN	– Nowy Przegląd Notarialny
PiP	– Państwo i Prawo
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
Pr. i Pod.	– Prawo i Podatki
PrSp	– Prawo Spółek

Inne

JDG	– jednoosobowa działalność gospodarcza
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy

MSiG	– Monitor Sądowy i Gospodarczy
PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
PSA	– prosta spółka akcyjna
SA	– spółka akcyjna
Sp. z o.o.	– spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

WSTĘP

Wstęp zawiera wykaz i wyjaśnienie skrótów, którymi posługujemy się w treści *Poradnika*, a także krótką informację o tym, w jakim celu powstała ta książka i dla kogo jest przeznaczona. Przytoczone statystyki potwierdzają potrzebę wprowadzenia prostej spółki akcyjnej do polskiego porządku prawnego.

Zestawienie cech wyróżniających PSA, które szerzej zostaną omówione w poszczególnych rozdziałach *Prostej spółki akcyjnej – praktycznego poradnika dla start-upowca*, stanowi opisowy spis treści. Ich analiza sprawia, że PSA – wbrew swojej nazwie – prezentuje się jako stosunkowo złożona struktura.

Wstęp do *Poradnika* zakończony zostanie omówieniem kilku istotnych umów, których zawarcie może poprzedzać zawiązanie prostej spółki akcyjnej, w tym *founders agreement*, umowy inwestycyjnej czy powszechnej *non-disclosure agreement* (NDA).

Prosta spółka akcyjna jako nowa forma prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce będzie w nadchodzących latach przedmiotem dużego zainteresowania, zwłaszcza wśród przedstawicieli środowisk start-upowych. Może być też ciekawą alternatywą dla przedsiębiorców projektujących i wdrażających nowoczesne przedsięwzięcia, w szczególności w stosunku do funkcjonujących już na gruncie Kodeksu spółek handlowych spółek kapitałowych – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjnej.

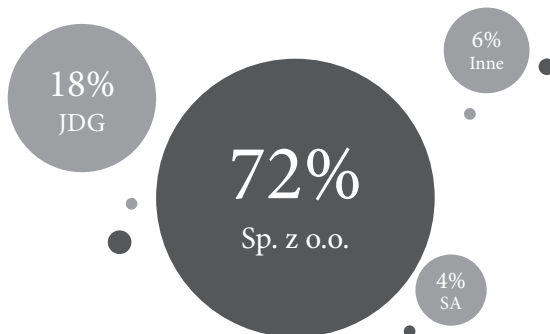
1. Cele *Poradnika*

Oddajemy Państwu pierwszy praktyczny poradnik o prostej spółce akcyjnej, napisany przez aktywnych zawodowo praktyków prawa – radcę prawnego Macieja Stawowego i radcę prawnego Martę Wróblewską, obsługujących, w ramach Kancelarii WSKP, w szczególności spółki i przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą. Książka ta w założeniu ma stanowić zwięzły przewodnik o nowej, w polskim porządku prawnym, formie spółki kapitałowej – prostej spółce akcyjnej (PSA). Poradnik przeznaczony jest przede wszystkim dla praktyków – każdego, kto rozważa rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w ramach tej spółki. Lektura będzie przydatna zarówno dla założycieli start-upów, którzy rozważają rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie PSA, jak i dla założycieli start-upów już funkcjonujących na rynku, którzy zastanawiają się nad przekształceniem prowadzonych przez siebie start-upów w PSA. Książka ma na celu przybliżenie specyfiki tej spółki, ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy przedsiębiorcy, a co za tym idzie – możliwości wykorzystania rozwiązań proponowanych w ramach PSA w praktyce biznesowej. Omówienie najważniejszych elementów determinujących istnienie i funkcjonowanie wskazanej spółki poparte zostanie praktycznymi przykładami, schematami i projektami dokumentów, co dodatkowo wzmocni praktyczny walor poradnika dla osób, które zdecydują się na rozpoczęcie działalności gospodarczej w tej formie.

2. Statystyka i tendencje

Z raportu *Polish Startups. 2018 Report*¹ wynika, że z 81% zarejestrowanych do 2018 r. start-upów w Polsce aż 72% stanowiły spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a 18% – jednoosobowe działalności gospodarcze. Spółki akcyjne stanowiły raptem 4%. Przy czym aż 19% respondentów deklarowało, że do 2018 r. formalnie nie zarejestrowało prowadzonej działalności.

¹ M. Beauchamp, J. Krysztofiak-Szopa, A. Skala, *Polish Startups. 2018 Report*, Warsaw 2018, <https://www.startupbridge.eu/wp-content/uploads/2019/02/Polish-Startups-2018-Report.pdf> (dostęp: 23.11.2020 r.), s. 58.

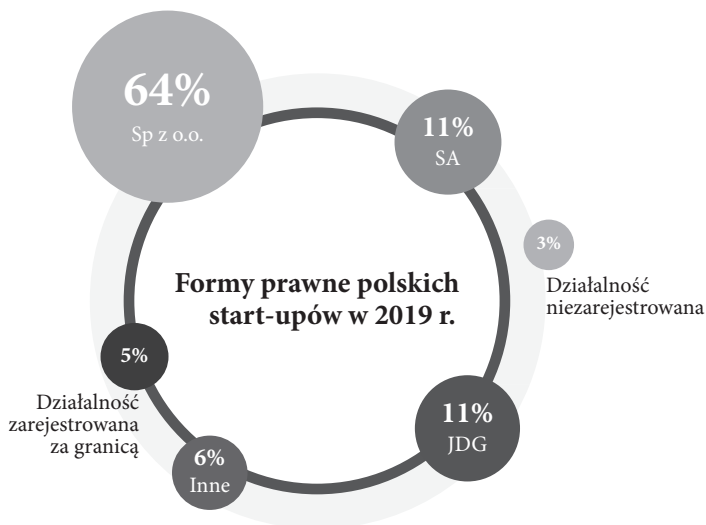
Podział form prowadzonych działalności w grupie 81% zarejestrowanych do 2018 r. start-upów

Warto zwrócić uwagę, że aż jeden na trzech założycieli start-upów w 2018 r. deklarował, że chce przekształcić prowadzoną przez siebie działalność w PSA, jak tylko będzie to możliwe zgodnie z polskim porządkiem prawnym. Jednocześnie co trzeci założyciel start-upu nie był do końca pewien, jak ta nowa forma prawna będzie wyglądać².

Wyżej wskazane tendencje nieznacznie zmieniły się w roku 2019. Z przeprowadzonej pośród 672 start-upów ankiety, której wyniki opublikowane zostały w *The Polish Tech Scene. 5 years*, wynika, że największą popularnością wciąż cieszyła się spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – działalność w tej formie prowadziło aż 64% ankietowanych start-upów, następnie *ex aequo* po 11% ankietowanych start-upów deklarowało, że prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą oraz że finalnie nie zarejestrowało działalności gospodarczej³. Raport nie precyzuje przyczyn, dla których działalność respondentów nie została zarejestrowana, jednak należy przypuszczać, że chodzi o sytuacje, w których przedsięwzięcie się nie powiodło.

² M. Beauchamp, J. Krysztofiak-Szopa, A. Skala, *Polish...*, s. 58.

³ J. Krysztofiak-Szopa, M. Wiśłowska, *The Polish Tech Scene. 5 years*, Warsaw 2019, <https://vdocuments.net/reader/full/the-polish-of-any-three-startups-looking-for-some-kind-of-funding-one-will-get> (dostęp: 23.11.2020 r.), s. 17.

Formy prawne polskich start-upów 2019 r.

Utrzymująca się od lat znacząca przewaga wyboru przez założycieli start-upów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do innych dostępnych na gruncie polskiego ustawodawstwa form prowadzenia działalności gospodarczej, podyktowana jest w dużej mierze chęcią ograniczenia osobistej odpowiedzialności wspólników, przy jednoczesnym uwzględnieniu stosunkowo niskich wymogów formalnych i finansowych związanych z założeniem spółki, zwłaszcza w porównaniu ze spółką akcyjną. Jednocześnie, zdaniem ustawodawcy, pomimo ogromnej popularności spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w środowisku start-upowym nie jest ona ze swej istoty dostosowana do przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym⁴. Z jednej strony rzeczywiście niektóre z jej elementów konstrukcyjnych, takie jak chociażby: określony umową spółki stały kapitał zakładowy, którego zmiana wymaga zmiany umowy spółki, czy powiązane z nim udziały w spółce, których nabycie wymaga zawarcia umowy w formie pisemnej

⁴ Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, VIII kadencja, druk sejm. nr 3236, s. 3–4.

z podpisami notarialnie poświadczonymi, mogą być niedostosowane do potrzeb przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym, a brak możliwości wniesienia wkładu do spółki poprzez świadczenie pracy czy usług czasami może utrudniać rozpoczęcie start-upu w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Dzieje się tak w sytuacji, w której start-up, zwłaszcza w początkowej fazie rozwoju, opiera się przede wszystkim na osobistych umiejętnościach lub wiedzy założyciela lub założycieli. Brak możliwości zbudowania biznesu opartego wyłącznie na pomysśle czy wiedzy, bez wniesienia wkładu zbywalnego (pieniężnego lub niepieniężnego) oraz silnej pozycji wspólnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, zdaje się wpływać na stosunkowo duży odsetek start-upów, które prowadzone są w formie jednoosobowej działalności gospodarczej lub w ramach działalności niezarejestrowanej. Z drugiej strony minimalna wysokość kapitału zakładowego w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością wynosi 5 000 00 zł i wydaje się, że nie powinna stanowić bariery uniemożliwiającej rozpoczęcie działalności dla osoby, która się na to decyduje. Jak wynika z wyżej przytoczonych statystyk, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest najpopularniejszą formą prowadzenia działalności w środowiskach start-upowych, co oznacza, że akcentowane przez ustawodawcę wady tego rodzaju spółki nie uniemożliwiają w swojej istocie rozpoczęcia i prowadzenia start-upu w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Celem niniejszego *Poradnika* nie jest jednak analiza prawnoporównawcza znanej i popularnej w środowisku start-upowym spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z nową w polskim porządku prawnym prostą spółką akcyjną. Wszelkie odniesienia do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a także innych rodzajów spółek mają charakter incydentalny i służą lepszemu wyjaśnieniu zasad funkcjonowania PSA, które zostały przewidziane w przepisach Kodeksu spółek handlowych.

Wśród wielu dostępnych w Polsce form prowadzenia działalności gospodarczej przed 1.03.2021 r. żadna z nich nie dawała wspólnikom dużej swobody przy kształtowaniu stosunku spółki, wyłączając jednocześnie osobistą odpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki. Te cechy łączy w jednej formie PSA, której korporacyjny charakter

z założenia nie wyklucza swobody w kształtowaniu wzajemnych relacji między wspólnikami, określaniu systemu zarządzania spółką czy nadzoru nad tym procesem⁵.

Teoretycznie spółka komandytowo-akcyjna stanowi w polskim porządku prawnym spółkę hybrydową, tj. mimo zaliczenia jej do spółek osobowych posiada silne nawiązanie do spółek kapitałowych, przez co może się wydawać ciekawą formą prawną umożliwiającą prowadzenie właśnie przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym. Z jednej strony łączy ona osobiste zaangażowanie aktywnego wspólnika (komplementariusza) posiadającego odpowiednią wiedzę lub umiejętności ze wspólnikiem, który wnosi kapitał (akcjonariuszem)⁶. Jednak, jak wynika z wyżej przytoczonych statystyk, przedstawiciele start-upów, podobnie jak większość przedsiębiorców, rzadko wykorzystują tę formę prowadzenia działalności gospodarczej do rozwoju swojego przedsiębiorstwa.

Potrzebę wprowadzenia do polskiego porządku prawnego PSA sygnalizowały środowiska zaangażowane zarówno w opracowywanie, jak i wdrażanie nowatorskich koncepcji lub innowacyjnych projektów. Potwierdzeniem jest okoliczność, że jednym z kluczowych postulatów zgłaszanych przez przedsiębiorców, naukowców, inwestorów i przedstawicieli administracji w ramach *Białej Księgi Innowacji*, opracowanej we wrześniu 2016 r. przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego na zlecenie Rady ds. Innowacyjności, było wprowadzenie jako odrębnego typu spółki kapitałowej właśnie PSA⁷.

Postulaty stworzenia w Polsce dostosowanej do innowacyjnych przedsięwzięć struktury łączącej w sobie elementy zarówno popularnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, jak i rzadko wykorzystywanej w środowisku start-upowym spółki akcyjnej (z uwagi na wysoki koszt jej prowadzenia i stopień formalizmu) odpowiadają również potrzebom

⁵ Uzasadnienie..., s. 1.

⁶ M. Rodzyńkiewicz, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2018, art. 125, nb 12.

⁷ G. Goziel, *Prosta spółka akcyjna. Komentarz do art. 300¹-300¹³⁴ KSH*, Warszawa 2020, wprowadzenie nb 1.

innych nowatorskich projektów. Ponadto, chociaż PSA stanowi *novum* w polskim ustawodawstwie, można znaleźć jej odpowiedniki za granicą, w tym:

- 1) funkcjonująca od 2009 r. francuska uproszczona spółka akcyjna (*société par actions simplifiée* – SAS), której minimalny kapitał zakładowy wynosi 1 euro;
- 2) obowiązująca w Finlandii już od 2006 r. zasada, zgodnie z którą udziały i akcje spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnej nie mają wartości nominalnej (z zastrzeżeniem, że statut spółki może jednak przewidywać, że prawa udziałowe mają taką wartość);
- 3) funkcjonująca w Luksemburgu od początku 2017 r. uproszczona spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (*société à responsabilité limitée simplifiée* – S.à.r.l.-S), której kapitał zakładowy powinien się mieścić w przedziale od 1 do 12 000 euro;
- 4) zyskujące coraz większą popularność amerykańskie spółki hybrydowe, łączące cechy spółek korporacyjnych z zasadami opodatkowania właściwymi dla spółek osobowych, charakteryzujące się brakiem instytucji kapitału zakładowego lub znaczną liberalizacją tej instytucji, zgodnie z systemami prawa spółek poszczególnych stanów (*limited liability companies* – LLCs)⁸.

Wyżej zarysowane tendencje, tj. zyskująca na popularności działalność o charakterze innowacyjnym, a także faktyczny i prawny szeroki zakres swobody przedsiębiorczości, obejmujący możliwość przekształceń w spółki prawa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej⁹, sprawiają, że wprowadzenie do krajowego ustawodawstwa modelu nowoczesnej spółki, opartej o kapitał ludzki i innowacje, a także cechującej się elastyczną strukturą majątkową, stało się nie tylko korzystne, ale wręcz konieczne. Umożliwienie prowadzenia działalności gospodarczej w formie PSA, na gruncie polskiego ustawodawstwa, pozwoli na zwiększenie konkurencyjności krajowych struktur prawnych w stosunku do form dostępnych na rynku europejskim¹⁰.

⁸ Uzasadnienie..., s. 5–7.

⁹ Por. wyrok TS z 25.10.2017 r., C-106/16, Polbud Wykonawstwo, EU:C:2017:804.

¹⁰ Uzasadnienie..., s. 7.

Z drugiej strony nie brak, zwłaszcza w środowisku prawników, głosów krytycznych, kwestionujących potrzebę wprowadzania nowego typu spółki do polskiego porządku prawnego, a także negatywnie oceniających tempo prac nad projektem zmian, określanych wręcz jako rewolucyjne¹¹. Pojawiły się stanowiska, z których wynika, że zamiast mnożyć kolejne formy spółek ustawodawca powinien skupić się na udoskonaleniu już funkcjonujących regulacji względem poszczególnych spółek prawa handlowego¹². Wątpliwości dotyczą w szczególności należytej ochrony wierzycieli w kontekście tak dużej swobody akcjonariuszy zarówno w zakresie ustalania wzajemnych relacji, jak i struktury majątkowej PSA. W tym kontekście zwrócić należy uwagę, czy proponowane przez ustawodawcę rozwiązania, tj. test wypłacalności i test bilansowy, będą wystarczające dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu. Ponadto, mimo nazwy sugerującej prostotę przewidzianych w tej spółce rozwiązań, gros komentatorów zwraca uwagę na wysoki poziom skomplikowania regulacji mających zastosowanie względem PSA. Rolą tego *Poradnika* będzie przybliżenie w szczególności przewidzianych rozwiązań, a także cech PSA, ze wskazaniem możliwości wykorzystania tej formy prowadzenia działalności gospodarczej w praktyce obrotu.

3. Istotne cechy wyróżniające prostą spółkę akcyjną

Prosta spółka akcyjna jest zupełnie nowym, odrębnym i dotychczas nieznanym w polskim ustawodawstwie typem spółki, a ustawodawca zdecydował zaliczyć tę spółkę do spółek kapitałowych. Wskazuje na to już kwalifikacja normatywna, a pośrednio też umiejscowienie regulacji dotyczącej PSA w przepisach Kodeksu spółek handlowych, tj. art. 300¹–300¹³⁴. Prosta spółka akcyjna stanowi połączenie cech:

- spółki kapitałowej – w szczególności poprzez korporacyjny charakter, osobowość prawną, ograniczoną odpowiedzialność wspólników

¹¹ J. Kruczałak-Jankowska, *Prosta spółka akcyjna – polską superspółką?*, PPH 2018/9, s. 27–28.

¹² P. Dzierżak, *Prosta Spółka Akcyjna – mnożenie bytów ponad potrzebę czy właściwe remedium na problemy przedsiębiorców?*, MoPH 2016/2, s. 38.

(akcjonariuszy) za zobowiązania spółki czy rozbudowany mechanizm pozyskiwania kapitału w drodze emisji akcji,

- spółki osobowej – w szczególności poprzez umożliwienie wspólnikom wnoszenia wkładu w postaci pracy lub usług, brak oznaczenia kapitału zakładowego i elastyczne ukształtowanie stosunków majątkowych, a także duży zakres swobody kształtowania ustroju spółki oraz modelu członkostwa w spółce¹³.

Prosta spółka akcyjna jest więc ciekawą alternatywą dla niezwykle popularnej i funkcjonującej w polskim porządku prawnym spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Regulacja dotycząca PSA nie ogranicza w żaden sposób kręgu podmiotów, które mogą rozpocząć działalność w tej formie. Spółkę tę może utworzyć jedna lub więcej osób (zarówno fizycznych, prawnych, jak i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną), w każdym prawnie dopuszczalnym celu. Powyższe oznacza, że PSA może zostać powołana w celu komercyjnym, polegającym na prowadzeniu działalności gospodarczej np. w ramach przedsiębiorstwa, oraz celu niekomercyjnym, np. jako organizacja *non profit*¹⁴. Analogicznie do regulacji odnoszących się do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej, ustawodawca w art. 300¹ § 2 k.s.h. wskazał, że PSA nie może być zawiązana wyłącznie przez jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Ponadto PSA jest spółką prywatną, która posiada niepubliczny charakter, a wyemitowane przez nią akcje nie mogą być, zgodnie z art. 300³⁶ § 2 k.s.h., dopuszczone ani wprowadzone do obrotu zorganizowanego w rozumieniu przepisów o obrocie instrumentami finansowymi (tj. zorganizowanego rynku kapitałowego).

Jednocześnie, z uwagi na jej cechy charakterystyczne, PSA jest atrakcyjną propozycją dla osób, które chcą szybko i bez ponoszenia nadmier-nych kosztów rozpocząć w tej formie działalność i zdobyć inwestorów. Przewidziane w ramach omawianej spółki mechanizmy pozwalają na proste pozyskanie kapitału od prywatnych inwestorów, przez co forma ta

¹³ A. Opalski, *Prosta spółka akcyjna – nowy typ spółki handlowej*, cz. I, PPH 2019/11, s. 5–15.

¹⁴ G. Koziół, *Prosta...*, art. 300¹, nb 5.